שלשים ושש פרק ראשון כריתות ב.

מסורת הש"ס

תורה אור השלם

הגהות הב"ח

מוסף רש"י

רבינו גרשום

שיטה מקובצת

עין משפט נר מצוה

שיטה מקובצת (המשך)

שלשים

ו) כריתות בתורה א)הבא על האם ועל אשת אב ועל הכלה הבא על הזכור ועל הבהמה ואשה המביאה הבהמה עליה ב) הבא על אשה ובתה ג) ואשת איש הבא על אחותו ועל אחות אביו ועל אחות אמו ועל אחות אשתו ועל אשת אחיו ועל אשת אחי אביו ד) ג)(ועל אשת אחי אמו) ועל הנדה והמנדף ועובד עבודת כוכבים והנותן מזרעו למולך ה) ובעל אוב ומחלל שבת וטמא שאכל ו) קדש והבא אל המקדש טמא והאוכל חלב ודם ונותר ופיגול ז) והשוחט ומעלה בחוץ והאוכל חמץ בפסח והאוכל והעושה מלאכה ביום הכפורים והמפטם את השמן ח) והמפטם את הקטרת והסך ט) את השמן המשחה ז"ב)והפסח והמילה מצות עשה י) על אלו חייבין על זדונו כרת יא) ועל שגגתו חטאת ועל לא הודע שלהם אשם תלוי חוץ מן ג)המטמא מקדש וקדשיו מפני שהוא בעולה ויורד דברי רבי מאיר וחכמים אומרים יב) אף המגדף שנאמר י תורה אחת יהיה לכם לעושה בשגגה יצא מגדף יג) שאינו עושה מעשה: גמ'

כל הנך כריתות במזיד בלא התראה אבל אי איכא התראה יש מהן בחנק ד) ויש מהן בסקילה ויש מהן במלקות וכשוגג בחטאת. והאי דנקט ואחריני למימני בריש אין דאשם אב כו' והדר פסיק ומני ניני וניני הנך על הזכור ועל הבהמה והמביאה את הבהמה עליה והדר מתמהי למימני אשה ובתה ולא קתני טולה בהדי הדדי ס"ו בקמייתא משום דקיים לן בסנהדרין (נג.) דכל הני דנקט בריש אם ואשת אב וכלה והנח על הזכור ועל הבהמה דייניה בסקילה ולהכי תנינהו בריש משום דמזורות משאר מיתות ב"ד ס"ז (ולהכי תנינהו בריש): אשה ובתה. וכת בתה וכת בנה בכלל ז) (וכן) (וכן) כתו וכת כתו וכת כנו תמוהו ואם שמוהו ואם ממיי יח) בכלל זה: מגדף. מיכא למאן דאמר ד)(בסנהדרין דף נ) מנכן את השם ומיכא למ"ד מזמר ומקולל לעבודת כוכבים: (ה) כתרת דנותר מפרש לקמן (דף ה.). בהאי פירקא ואוכליו עונו ישא כי את קדש ה' חלל ונכרתה ה)ומוקמינן ליה לקמן בנותר: וכרת דפיגול נמי מפרש לקמן בפירקא (שם) דילף שון עון מנותר דכפיגול כתיב ואם האכל יאכל מבשר זבח שלמיו ביום הקריבו לא ירצה המקריב אותו לא יחשב לו פגול יהיה והנפש האוכלת ממנו עונה תשא ו)וכתיב בנותר ואוכליו עונו ישא מה התם ז)(ז) יש) כרת בנותר דכתיב ביה עון ח)אף בפגול דכתיב ביה עונה תשא כרת: שוחט קדשים בחוץ בכרת אמי' לא הענן דכתיב (ויקרא יח) ואל פתח אהל מועד לא הביאו וגו' שם יחשב לאיש ההוא דם שפך ונכרתה ומעלה נמי בכרת דכתיב (שם) אשר יעלה עולה או זבח ואל פתח אהל מועד לא יביאנו וגו' ואם שגג ושחט והעלה בשוגג מייב שתי חטאות: ט) ופסח ומילה מצוה עשה. ופסח בכרת דכתיב (במדבר ט) והאיש אשר הוא טהור וגו'. מילה בכרת דכתיב (בראשית יז) וערל זכר אשר לא ימול וגו' ונכרתה. ט"ז) והני פסח ומילה מצות עשה (ולאין קרבן על שגגתן) אבל איכ' מלה עשה ניטו (ג) וחייבים בקרבן דאין קרבן אלא על מה דמפרש לקמן מ"אכגון לאוי דעריות דמפורשין הן. וכמגדף כ"ב) מצינו לאו מקולין לא בכרת נמי דכתיב (במדבר טו) והנפש אשר תעשה ביד רמה וגו' את ה' הוא מגדף ונכרתה. ובכל הני עריות דלעיל כתיב כרת דכולן להו בכיפיא ונכרתו הנפשות העושות) ולאו נמי כתיב בהו בעריות כולהו (ויקרא יח) ערות אמך לא תגלה וכולהו נמי לא תגלה כתיב. ונגדה נמי לאו (שם) ואל אשה בנדת טומאתה לא תקרב וכרת דנדה כולל עם אחריני דלכתר עריות כולהו כתיב וכנרתו הנפשות העושות. והאי דלא ג) כתיב כרת בלאשת אחי אמו ולא בלאשת אחי אביו דמדברי סופרים דלא כתיבי באורייתא. והעובד עבודת כוכבים נמי לאו וכרת לאו דכתיב (שמות לד) לא תשתחוה לאל אחר וכרת דכתיב (במדבר טו) כי דבר ה' בזה ואת מצותו הפר הכרת תכרת ונעבודת כוכבים מיירי דבאה דבר ה' כדאמר מר בסנהדרין (סו.) ד)אמר ולא יהיה לך מפי הגבורה שמעתם ולא יהיה לך בעבודת כוכבים מדבר. לאו דמולך (ויקרא יח) ומזרעך לא תתן להעביר למולך א"נ לא יאמר כך מעביר בני ואתו בתם ה)כרת נמי אית בהו דכתיב (ויקרא כ) ואל בני ישראל תאמר אדם אדם מבני ישראל וגו' אשר יתן מזרעו למולך מות יומת ובתיב בתריה ושמתי אני את פני באיש ההוא והכרתי אותו וגו'. ובעל אוב נמי אית ביה אזהרה דכתיב (שם יט) אל תפנו אל האובות וגו' וכרת נמי דכתיב (שם כ) והנפש אשר תפנה אל האובות וכנרתה ונגמרה מ"מקרב מאי טעמא לא תני הכא דמחלל את השבת אזהרה אית ביה דכתיב (שמות כ) לא תעשה כל מלאכה וכרת נמי דכתיב (שם לא) כי כל העושה כל מלאכה ונכרתה וגו'. וטומא שאכל את הקדש בלאו ולא יאכל עד אשר יטהר (ויקרא כב) וכרת דכתיב (שם) אמור אליהם לדורותיכם כל איש אשר יקרב וגו' וטומאתו עליו ונכרתה. הכא אל המקדש טמא ד)ולא תבא אל המקדש לא תבא (שם יב) ולא יטמאו את מחניהם ונכרת כי את משכן ה' טמא ונכרתה ס. אוכל חלב ודם כלאו דכתיב (ויקרא ג) כל חלב וכל דם לא תאכלו כרת בחלב כי כל אוכל חלב ונכרתה (שם ז) כרת בדם (שם יח) כי נפש כל בשר דמו בנפשו הוא וגו' כל אוכליו יכרת. אזהרה לנותר (שמות כט) ושרפת את הנותר באש לא יאכל כרת כדאמרן ואוכליו עונו ישא כי את קדש ה' חלל ונכרתה. אזהרה בפגול נפקא לן דכתיב (ויקרא ז) קרבן אמאי קאתי אלאיהו לא תקלל ולפי שיטתו שב ואל תעשה הנם הא דקאמר הפסח והמילה מצות עשה ל"ל הא רבאתריני איבא כרת קרבן שהן בשב ואל תעשה אבל הפסח והמילה דם קום ועשה כלומר עשה פסח ועשה מילה והא דקאמר בס' השחוט והמעלה (דף קו ע"ב) אלא אי קשיא הא קשיא הא דתנן הפסח והמילה מצות עשה נילף בקרח מכותבי (בר אמר) (מה) מותרי שלא עבר עשה והוהר כי משמע משום שהם מצות עשה ולא אזהרה מיפרש ריל דפריך דמשמע לי' מצות עשה ולא אזהרה ומנ מי קום עשה. תוס' ג) הבא על אשה ובתה פי' בת אשתו ובבכלל זה בת בתה בת בנה וחמותו ואם חמותו ראם חמיו דמולהו ילני מהר קרא דבת אשתו מגדים דהנה הנר דומה דומה ואע"ג דקתני אמו ראשת אביו והם זו בכלל זו משום דמולהו ילני מהר קרא דבת אשתו מגדים אם כך פי' הר"ר תוס' מדמסיק אמר לא תעשה אלו ד' מלות אבל אינו מגדים אבל אשת אביו ואם אשת אחי אמו נמרק. ד) אביו ועל הנדה ודמגדף והעובד עבודה כוכבים (תיבות ועל אשת אחי אמו נמרק). המגדף

תוספות

תוספות

תוספות